

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2022-2023

14 NOVEMBRE 2022

Proposition de résolution relative à la lutte contre les violences sexuelles commises à l'aide de drogues du viol et d'autres substances inhibitrices

AMENDEMENTS

N° 1 DE M. COURARD

Remplacer les considérants et le dispositif par ce qui suit:

«Le Sénat,

A. vu les articles 10 et 11 de la Constitution qui garantissent l'égalité entre les hommes et les femmes;

B. vu la loi du 22 mai 2014 tendant à lutter contre le sexisme dans l'espace public, et modifiant la loi du 10 mai 2007 tendant à lutter contre la discrimination entre les femmes et les hommes;

C. vu la réforme du droit pénal sexuel entrée en vigueur en juin 2022 impliquant que les crimes sexuels sont désormais considérés comme des crimes et délits contre les personnes (sous le titre VIII du Code pénal), faisant apparaître la notion de consentement, disparaître la notion d'attentat à la pudore tandis que les notions de viol et voyeurisme ont été élargies, et considérant

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 2022-2023

14 NOVEMBER 2022

Voorstel van resolutie over de bestrijding van seksueel geweld gepleegd met verkrachtingsdrugs en andere weerloos makende stoffen

AMENDEMENTEN

Nr. 1 VAN DE HEER COURARD

De considerans en het dispositief vervangen als volgt:

«De Senaat,

A. gelet op de artikelen 10 en 11 van de Grondwet die de gelijkheid van mannen en vrouwen waarborgen;

B. gelet op de wet van 22 mei 2014 ter bestrijding van seksisme in de openbare ruimte en tot aanpassing van de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van discriminatie tussen vrouwen en mannen;

C. gelet op de hervorming van het seksueel strafrecht die in juni 2022 in werking is getreden en die bepaalt dat seksuele misdaden voortaan beschouwd worden als misdaden en wanbedrijven tegen personen (onder titel VIII van het Strafwetboek), die het begrip toestemming invoert, het begrip aanranding van de eerbaarheid schrappt, de begrippen verkrachting en voyeurisme

Voir:

Documents du Sénat:

7-299 – 2021/2022:

N° 1: Proposition de résolution.

Zie:

Documenten van de Senaat:

7-299 – 2021/2022:

Nr. 1: Voorstel van resolutie.

l’administration de substances inhibitrices comme circonstance aggravante, surtout si elle est commise à l’insu des victimes;

D. vu le Plan d’action national de lutte contre toutes les formes de violence basée sur le genre 2021-2025, qui vise à mettre en œuvre une politique cohérente conjointe entre le gouvernement fédéral, les Communautés et les Régions, axée à la fois sur la prévention et la répression, et qui accorde aussi depuis 2013 une attention particulière à la violence sexuelle;

E. vu le Plan d’action flamand de lutte contre les violences sexuelles 2020-2024 qui, par le biais d’une approche transversale, mise sur la prévention, le soutien aux victimes, l’accompagnement des auteurs ainsi que sur le renforcement de l’expertise des intervenants professionnels et des secteurs impliqués dans la lutte contre les violences sexuelles;

F. vu le Plan bruxellois de lutte contre les violences faites aux femmes 2020-2024;

G. vu le Plan intra-francophone de lutte contre les violences faites aux femmes 2020-2024;

H. vu le Plan «droits des femmes» 2020-2024 de la Communauté française;

I. vu le Plan national de sécurité 2021-2024, qui accorde une attention particulière aux violences sexuelles et intrafamiliales;

J. vu l’attention spécifique que le Sénat et le comité d’avis pour l’Égalité des chances entre les femmes et les hommes accordent aux violences faites aux femmes, notamment par l’approbation d’une résolution concernant la violence entre partenaires (doc. Sénat, n° 7-123/3) et, récemment, de la proposition de recommandations sur l’impact de la crise de la Covid-19 sur les femmes (doc. Sénat, n° 7-197/1);

K. vu la circulaire commune du ministre de la Justice, du ministre de la Sécurité et de l’Intérieur et du Collège des procureurs généraux relative à la recherche de liens potentiels entre des faits ayant une motivation sexuelle et/ou violente (COL 4/2020);

L. vu les articles 8 et 10 du Traité sur le fonctionnement de l’Union européenne (TFUE), qui prévoient que pour toutes ses actions, l’Union doit chercher à éliminer les inégalités et à promouvoir l’égalité entre les hommes et les femmes;

uitbreidt, en het toedienen van verdovende stoffen, vooral zonder medeweten van het slachtoffer, als een verzwarende omstandigheid beschouwt;

D. gelet op het Nationaal Actieplan 2021-2025 ter bestrijding van alle vormen van gendergerelateerd geweld dat een coherent beleid wil realiseren met de federale regering, de Gemeenschappen en Gewesten, met aandacht voor zowel preventie en repressie, en dat sinds 2013 ook aandacht schenkt aan seksueel geweld;

E. gelet op het Vlaams Actieplan ter bestrijding van seksueel geweld 2020-2024 dat via een beleidsdomeinoverschrijdende aanpak inzet op preventie, ondersteuning van slachtoffers, daderbegeleiding, en het versterken van de kwaliteiten van professionals en betrokken sectoren in de strijd tegen seksueel geweld;

F. gelet op het Brussels plan ter bestrijding van geweld tegen vrouwen 2020-2024;

G. gelet op het Intra-Franstalig plan ter bestrijding van geweld tegen vrouwen 2020-2024;

H. gelet op het Vrouwenrechtenplan 2020-2024 van de Franse Gemeenschap;

I. gelet op het Nationaal Veiligheidsplan 2021-2024, waar bijzondere aandacht wordt geschenken aan seksueel en intrafamiliaal geweld;

J. gelet op de specifieke aandacht die de Senaat en het adviescomité Gelijke Kansen voor vrouwen en mannen van de Senaat hechten aan geweld op vrouwen, door onder meer het goedkeuren van een resolutie over partnergeweld (doc. Senaat, nr. 7-123/3) en recent het voorstel van aanbevelingen over de impact van de Covid-19-crisis op vrouwen (doc. Senaat, nr. 7-197/1);

K. gelet op de gemeenschappelijke omzendbrief van de minister van Justitie, de minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken en het College van procureurs-generaal inzake het opsporen van potentiële verbanden tussen feiten met seksueel en/of gewelddadig motief (COL 4/2020);

L. gelet op de artikelen 8 en 10 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), waarbij de Unie er bij elk optreden naar moet streven om de ongelijkheden tussen vrouwen en mannen op te heffen en de gelijkheid van mannen en vrouwen te bevorderen;

M. vu la Convention du Conseil de l'Europe du 11 mai 2011 sur la prévention et la lutte contre la violence à l'égard des femmes et la violence domestique, communément appelée «Convention d'Istanbul», qui entend faire de la prévention une de ses priorités;

N. vu l'accord de gouvernement fédéral qui prévoit que «La lutte contre la violence de genre sera une priorité. La Convention d'Istanbul sur la prévention et la lutte contre la violence à l'égard des femmes et la violence domestique servira de ligne directrice à cet égard»;

O. considérant la mise sur pied d'une Conférence interministérielle «Droits des femmes» à l'initiative des ministres en charge de l'égalité entre les femmes et les hommes et qui a pour objectif de mettre en place une coordination nationale pour lutter contre les violences faites aux femmes;

P. vu la Convention européenne des droits de l'homme (CEDH) du 4 novembre 1950 et la jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme en la matière;

Q. vu l'article 21 de la Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne du 7 décembre 2000;

R. vu la Stratégie en faveur de l'égalité hommes-femmes 2000-2005 de la Commission européenne, dont l'un des principaux objectifs est la lutte contre la violence liée au genre;

S. vu la recommandation 1777 de l'Assemblée parlementaire du Conseil de l'Europe (2007) sur les agressions sexuelles liées aux «drogues du viol»;

T. vu la résolution du Parlement européen du 16 septembre 2021 contenant des recommandations à la Commission sur l'identification de la violence fondée sur le genre comme un nouveau domaine de criminalité énuméré à l'article 83, paragraphe 1er, du TFUE, qui souligne notamment la nécessité, concernant la violence sexuelle, d'améliorer la collecte de données au niveau de l'intervention des services répressifs ainsi que la faible propension des victimes de violences sexuelles à déclarer les faits;

U. vu le rapport d'évaluation du Groupe d'experts sur la lutte contre la violence à l'égard des femmes et la violence domestique (GREVIO) relatif à la Belgique concernant les mesures d'ordre législatif et autres donnant effet aux dispositions de la Convention du Conseil de l'Europe sur la prévention et la lutte contre la violence à l'égard des femmes et la violence domestique

M. gelet op het Verdrag van de Raad van Europa van 11 mei 2011 inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld, beter gekend als het «Verdrag van Istanbul», dat van preventie één van zijn prioriteiten wil maken;

N. gelet op het federaal regeerakkoord, dat bepaalt dat de regering een prioriteit maakt van «de strijd tegen gendergerelateerd geweld. De Conventie van Istanbul inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld dient daarbij als leidraad»;

O. gelet op de oprichting van een Interministeriële Conferentie «Vrouwenrechten» op initiatief van de ministers belast met de gelijkheid van vrouwen en mannen, die tot doel heeft de bestrijding van geweld tegen vrouwen nationaal te coördineren;

P. gelet op het Europees Verdrag voor de rechten van de mens (EVRM) van 4 november 1950 en de rechtspraak ter zake van het Europees Hof voor de rechten van de mens;

Q. gelet op artikel 21 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie van 7 december 2000;

R. gelet op de Strategie Gendergelijkheid 2000-2005 van de Europese Commissie, met als één van de hoofddoeleinden het bestrijden van gendergerelateerd geweld;

S. gelet op aanbeveling 1777 van de Parlementaire Assemblee van de Raad van Europa (2007) over seksueel geweld gelinkt aan «verkrachtingsdrugs»;

T. gelet op de resolutie van het Europees Parlement van 16 september 2021 met aanbevelingen aan de Commissie betreffende het aanmerken van gendergerelateerd geweld als een nieuwe vorm van criminaliteit als bedoeld in artikel 83, lid 1, VWEU, waarin onder meer wordt gewezen op de nood aan een betere gegevensverzameling met betrekking tot seksueel geweld op het niveau van tussenkomst van wetshandhavingsinstanties, en waarin wordt gewezen op de zeer lage aangiftebereidheid bij slachtoffers van seksueel geweld;

U. gelet op het evaluatieverslag van GREVIO (Groupe d'experts sur la lutte contre la violence à l'égard des femmes et la violence domestique) voor België betreffende wetgevende en andere maatregelen tot uitvoering van de bepalingen van de Conventie van de Raad van Europa inzake de preventie en de bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld (Istanbul-Conventie),

(Convention d'Istanbul), qui a identifié plusieurs domaines dans lesquels notre pays doit mener des actions supplémentaires, notamment en vue de développer une approche adéquate de la violence sur les plans pénal et judiciaire;

V. vu la Déclaration universelle des droits de l'homme du 10 décembre 1948;

W. vu la Déclaration et le Programme d'action de Pékin invitant les pays participants à prévenir et éliminer toutes les formes de violence envers les femmes et les filles;

X. vu la Convention des Nations unies sur l'élimination de toutes les formes de discrimination à l'égard des femmes (CEDEF, 1979);

Y. vu la Déclaration de l'Assemblée générale des Nations unies sur l'élimination de la violence à l'égard des femmes (1993) par laquelle les États membres se sont engagés à prendre leurs responsabilités en vue d'éliminer la violence à l'égard des femmes;

Z. vu l'objectif n° 5 des Objectifs de développement durable des Nations unies, à savoir réaliser l'égalité des sexes et autonomiser toutes les femmes et les filles;

AA. considérant qu'en Europe, une femme sur trois de plus de quinze ans est confrontée à de la violence physique ou sexuelle et qu'une sur deux est victime d'intimidation sexuelle;

BB. considérant que la violence sexuelle constitue une violation des droits humains et est l'un des obstacles majeurs à la réalisation de l'égalité de genre;

CC. vu les récents témoignages relatifs à des viols ou agressions commis dans des bars bruxellois, gantois et liégeois facilités par l'administration de drogues dites «du viol»;

DD. considérant que selon l'Observatoire européen des drogues et des toxicomanies, le nombre d'incidents de viols ou d'agressions avec usage de drogues du viol est en augmentation à l'échelle mondiale;

EE. considérant que le phénomène de la violence sexuelle facilitée par le recours aux drogues du viol est un acte de violence extrêmement difficile à mettre en

en waarin voor ons land verschillende domeinen werden geïdentificeerd waarbinnen bijkomende acties nodig zijn zoals acties op het vlak van een adequate strafrechtelijke en gerechtelijke aanpak van geweld;

V. gelet op de Universele Verklaring van de rechten van de mens van 10 december 1948;

W. gelet op de Verklaring en het Actieprogramma van Peking waarin de deelnemende landen worden uitgenodigd om alle vormen van geweld tegen vrouwen en meisjes te voorkomen en te bannen;

X. gelet op het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen (CEDAW, 1979) van de Verenigde Naties;

Y. gelet op de Verklaring van de Algemene vergadering van de Verenigde Naties inzake de uitbanning van het geweld tegen vrouwen (1993), waarbij de lidstaten een verbintenis aangingen om hun verantwoordelijkheid te nemen om een einde te maken aan het geweld tegen vrouwen;

Z. gelet op doelstelling nr. 5 van de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties, namelijk het bereiken van gendergelijkheid en de empowerment van alle vrouwen en meisjes;

AA. gelet op het feit dat één vrouw op drie ouder dan vijftien jaar in Europa te maken krijgt met fysiek of seksueel geweld, en dat één op twee te maken krijgt met seksuele intimidatie;

BB. gelet op het feit dat seksueel geweld een mensenrechterschending is, en één van de grootste obstakels in het bereiken van gendergelijkheid;

CC. gelet op de recente getuigenissen over verkrachtingen of aanrandingen in Brusselse, Gentse en Luikse bars die mogelijk worden gemaakt door de toediening van zogenaamde «verkrachtingsdrugs»;

DD. overwegende dat volgens het Europees Monitoringcentrum voor drugs en drugsverslaving het aantal incidenten van verkrachting of aanranding door middel van het gebruik van verkrachtingsdrugs wereldwijd toeneemt;

EE. gelet op het feit dat het fenomeen van seksueel geweld gefaciliteerd door verkrachtingsdrugs een extreem moeilijk te belichten gewelddaad is door de aard

lumière en raison de la nature de la violence, les victimes étant rendues inconscientes ou souffrant d'amnésie;

FF. considérant que les drogues administrées à l'insu de la victime dans le but de faciliter des actes sexuels non consentis sont généralement de l'acide gamma-hydroxybutyrique (GHB), du flunitrazépam (Rohypnol) ou de la kétamine, substances (quasi) totalement inodorées, insipides ou incolores;

GG. compte tenu de l'existence de pratiques similaires, comme l'injection par piqûre de substances inhibitrices à l'insu de la victime dans le but de faciliter des comportements inappropriés;

HH. considérant que les substances utilisées comme «drogues du viol» ne restent pas longtemps détectables dans les échantillons de sang ou d'urine de la victime (pour le GHB, il s'agit de six à huit heures dans le sang et de dix à dix-huit heures dans l'urine);

II. compte tenu des risques élevés que font courir ces «drogues du viol» lorsqu'elles sont combinées à de l'alcool et considérant qu'elles peuvent avoir pour conséquence extrême le coma ou la mort;

JJ. considérant que le recours à des drogues en vue de faciliter le viol ou une agression se fait dans l'espace public (des bars) mais aussi dans la sphère privée ou dans un cadre professionnel;

KK. considérant que les violences sexuelles s'observent plus fréquemment dans les grandes villes, le week-end et la nuit;

LL. considérant que les étudiant(e)s constituent un groupe particulièrement vulnérable en ce qui concerne les violences sexuelles, 11 % des femmes et 1 % des hommes étant victimes d'un viol au cours de leurs études;

MM. vu le manque de données chiffrées relatives au nombre de cas de viol ou d'agressions facilités par les «drogues du viol», constaté dans notre pays, mais aussi en Europe et dans le reste du monde;

NN. considérant que la police et la justice utilisent des systèmes d'enregistrement et des statistiques différents, ce qui complique l'approche quantitative de la prévalence des signalements de violences sexuelles et du suivi judiciaire qui leur est donné;

OO. considérant que 90 % des victimes de violences sexuelles ne déclarent pas les faits à la police et que l'on

van de geweldpleging, waarbij slachtoffers bewusteloos worden gemaakt of worstelen met geheugenverlies;

FF. gelet op het feit dat de drugs die zonder medeweten van het slachtoffer worden toegediend om seksuele handelingen zonder toestemming te faciliteren veelal gamma-hydroxybutyraat (GHB), flunitrazepam (Rohypnol) of ketamine zijn, die nauwelijks tot geen geur-, smaak- of kleurstoffen bevatten;

GG. rekening houdend met gelijkaardige praktijken zoals «needle spiking», waarbij weerloos makende stoffen via een injectienaald worden ingespoten zonder medeweten van het slachtoffer, om grensoverschrijdend gedrag te faciliteren;

HH. gelet op het feit dat de medicatie gebruikt als «verkrachtingsdrugs» niet lang op te sporen valt in bloed- of urinestalen van het slachtoffer (voor GHB betreft het zes à acht uur in het bloed en tien à achttien uur in de urine);

II. rekening houdend met het grote gevaar dat deze «verkrachtingsdrugs» inhouden in combinatie met alcohol, met coma of de dood als extreem gevolg;

JJ. gelet op het feit dat het gebruik van drugs om verkrachting of aanranding te faciliteren plaatsvindt in de publieke ruimte (bars) maar eveneens in de private sfeer of binnens een professionele context;

KK. rekening houdend met het feit dat seksueel geweld vaker voorkomt in grootstedelijke gebieden, in het weekend en gedurende de nacht;

LL. gelet op het feit dat vooral studenten een specifiek kwetsbare groep vormen voor het meemaken van seksueel geweld, waarbij 11 % vrouwen en 1 % mannen tijdens hun studententijd verkracht wordt;

MM. gelet op het gebrek aan cijfermateriaal in eigen land, maar ook in Europa en de rest van de wereld, over het voorkomen van verkrachting of aanranding gefaciliteerd door «verkrachtingsdrugs»;

NN. gelet op het feit dat politie en justitie verschillende registratiesystemen en statistieken hanteren, wat kwantitatief inzicht in de prevalentie en gerechtelijke opvolging van de meldingen van seksueel geweld bemoeilijkt;

OO. rekening houdend met het feit dat 90 % van de slachtoffers van seksueel geweld geen aangifte doet bij

peut considérer que ce nombre spécifique est encore plus élevé pour les violences sexuelles facilitées par l'administration de substances inhibitrices étant donné l'effet que produisent ces substances sur la victime, dont des amnésies;

PP. considérant que, selon les estimations, 10 % seulement de tous les signalements de violences sexuelles aboutissent à une condamnation, ce qui incite encore moins les victimes à dénoncer les faits;

QQ. compte tenu du phénomène de culpabilisation de la victime («victim blaming») qui consiste à imputer (en partie) l'acte de violence subi par la victime aux comportements ou agissements de celle-ci, ce qui est d'autant plus le cas dans un contexte de consommation volontaire d'alcool;

RR. vu le grand risque qu'un même auteur administrant des «drogues du viol» fasse plusieurs victimes;

SS. considérant que les inspecteurs de police qui recueillent le signalement de la victime ne sont pas toujours formés à traiter les cas spécifiques de violences liées au genre et en particulier les violences sexuelles facilitées par l'usage de drogues du viol, ce qui peut entraver à la fois le signalement et la collecte de preuves;

TT. considérant que 23 % des femmes victimes de violences sexuelles commises par une autre personne que leur partenaire développent une dépression, 37 % de l'anxiété et 19 % des crises de panique;

UU. considérant que la prévention de la violence à l'égard des femmes doit aller de pair avec la lutte contre le sexisme et les stéréotypes sexistes;

VV. considérant qu'il est important pour chacun de pouvoir se mouvoir dans l'espace public et profiter de la vie nocturne en toute sécurité;

WW. considérant que les garçons, les hommes, et les membres de la communauté LGBTQIA+ sont aussi concernés par les violences sexuelles commises sous soumission chimique,

Demande aux gouvernements fédéral et des entités fédérées de notre pays de prendre d'urgence des mesures afin de mettre fin aux violences sexuelles facilitées par les drogues du viol ou d'autres substances inhibitrices. La prise de conscience de ce phénomène se traduit dans la réforme en cours du droit pénal sexuel. En outre, cette

de politie, waarbij ervan mag uitgegaan worden dat dit specifieke cijfer voor seksueel geweld door toediening van weerloos makende stoffen nog hoger zal liggen door het effect van de medicatie op het slachtoffer, met geheugenverlies en «black-outs» tot gevolg;

PP. gelet op het feit dat naar schatting slechts 10 % van alle aangiften van seksueel geweld uitmonden in een veroordeling, wat slachtoffers nog minder aanspoort om aangifte te doen;

QQ. rekening houdend met het fenomeen van «victim blaming», waarbij de geweldsdaad die het slachtoffer overkomen is (gedeeltelijk) toegeschreven wordt aan de eigen gedragingen en handelingen, iets wat nog versterkt wordt in een context waar vaak vrijwillig alcohol genuttigd werd;

RR. gelet op de grote kans dat éénzelfde dader meerdere slachtoffers maakt door de toediening van «verkrachtingsdrugs»;

SS. gelet op het feit dat de aanwezige politie-inspecteurs op het moment van aangifte niet altijd opgeleid zijn om met de specificiteit van gendergerelateerd geweld, en meer bepaald met seksueel geweld gefaciliteerd door verkrachtingsdrugs, om te gaan, wat zowel de aangifte als de bewijsvergaring kan bemoeilijken;

TT. gelet op het feit dat 23 % van vrouwen die te maken krijgt met seksueel geweld door een niet-partner een depressie ontwikkelt, 37 % een angststoornis en 19 % te maken krijgt met paniekaanvallen;

UU. overwegende dat het voorkomen van geweld tegen vrouwen gepaard moet gaan met het bestrijden van sexisme en seksistische stereotypen;

VV. gelet op het feit dat het voor eenieder belangrijk is om op een veilige manier te kunnen genieten van de publieke ruimte en het uitgaansleven;

WW. overwegende dat jongens, mannen en leden van de LGBTQIA+-gemeenschap ook worden getroffen door seksueel geweld onder invloed van een verkrachtingsdrug,

Verzoekt de federale regering en de regeringen van de deelstaten om dringend maatregelen te treffen om een halt toe te roepen aan seksueel geweld dat gefaciliteerd wordt door verkrachtingsdrugs en andere weerloos makende stoffen. De erkennung van dit fenomeen heeft geleid tot de huidige hervorming van het seksueel

forme de violence nécessite une attention spécifique en ce qui concerne tant la prévention que l'aide aux victimes, la responsabilisation de l'horeca, le signalement et les poursuites.

Voici les recommandations formulées à l'intention des différents niveaux de pouvoir:

1) veiller à respecter scrupuleusement la Convention d'Istanbul et les recommandations du rapport du GREVIO en matière de violences sexuelles;

2) intensifier les mesures axées sur la prévention pour lutter contre le phénomène spécifique de violence sexuelle car toute victime de ce type de violence est une victime de trop;

3) informer plus activement la population dans son ensemble sur le phénomène général de «soumission chimique», car des violences sexuelles peuvent certes être commises à l'aide de drogues du viol, mais aussi suite à l'ingestion – volontaire ou non – de cocaïne, de somnifères, de calmants, d'alcool, etc.;

4) accroître la sensibilisation auprès des publics festifs, leur adresser des messages appropriés en faisant attention à ne pas faire porter la responsabilité sur les – potentielles – victimes;

5) renforcer, dans les milieux festifs notamment, les dispositifs de prévention et de réduction des risques liés à la sexualité, aux violences et à la consommation de drogues (attention à l'entourage, «relax zone» en cas de malaise ou «bad trip», eau gratuite, personne référente en cas de harcèlement ou agression, etc.);

6) sensibiliser davantage et former plus spécifiquement le personnel de sécurité et de service sur la consommation de drogues, le consentement, les discriminations en raison du genre ou de l'orientation sexuelle, le harcèlement, l'écoute et la prise en charge des victimes, la gestion des comportements violents, l'auto-défense verbale et physique, etc.;

7) accentuer la mise en œuvre des mesures de lutte contre les violences sexuelles prévues dans le Plan d'action national de lutte contre toutes les formes de violence basée sur le genre 2021-2025;

8) (dans le souci de prévenir un maximum d'agressions à caractère sexuel) mener des campagnes de prévention et de sensibilisation destinées aux auteurs potentiels de

strafrecht. Bovendien vergt deze vorm van geweld een specifieke aanpak, zowel op het vlak van preventie, nazorg voor de slachtoffers, responsabilisering van de horeca, aangifte als vervolging.

Hierna volgen de aanbevelingen voor de verschillende beleidsniveaus:

1) om ervoor te zorgen dat het Verdrag van Istanbul en de aanbevelingen van het verslag van GREVIO over seksueel geweld strikt worden nageleefd;

2) om de preventiemaatregelen ter bestrijding van het specifieke fenomeen van seksueel geweld op te voeren, want elk slachtoffer van seksueel geweld is er één te veel;

3) om het grote publiek actiever te informeren over het algemene verschijnsel van toediening van psychoactieve stoffen voor criminale doeleinden, want seksueel geweld kan worden gepleegd met behulp van verkrachtingsdrugs, maar ook als gevolg van de inname – al dan niet vrijwillig – van cocaïne, slaapmiddelen, kalmeringsmiddelen, alcohol, enz.;

4) om de bewustwording in het uitgaansleven te vergroten door het publiek met passende boodschappen aan te spreken, zonder de verantwoordelijkheid af te schuiven op de – potentiële – slachtoffers;

5) om de maatregelen voor preventie en risicobeperking in verband met seksualiteit, geweld en drugsgebruik aan te scherpen, met name in het uitgaansleven (aandacht voor de omgeving, relaxzone in geval van ongemak of «bad trip», gratis water, aanspreekpunt in geval van intimidatie of agressie, enz.);

6) om het veiligheids- en dienstpersoneel meer bewust te maken en specifieke training te geven over drugsgebruik, instemming, discriminatie op grond van geslacht of seksuele geaardheid, intimidatie, luisteren naar en zorgen voor slachtoffers, omgaan met gewelddadig gedrag, verbale en fysieke zelfverdediging, enz.;

7) om de uitvoering van de maatregelen ter bestrijding van seksueel geweld uit het Nationaal Actieplan 2021-2025 ter bestrijding van alle vormen van gendergerelateerd geweld op te voeren;

8) om (teneinde seksueel geweld zoveel mogelijk te voorkomen) preventie- en bewustmakingscampagnes te voeren die gericht zijn op potentiële daders van seksueel

violences sexuelles, notamment à l'aide de drogues du viol ou autres substances inhibitrices;

9) multiplier les campagnes de sensibilisation axée non seulement sur les victimes potentielles, généralement des femmes, mais aussi et surtout sur l'entourage plus large («bystander-training») de sorte que les témoins interviennent plus rapidement lorsqu'une personne sous influence de substances inhibitrices risque d'être victime d'abus sexuels;

10) généraliser l'éducation à la vie relationnelle, affective et sexuelle (EVRAS) tout au long de la scolarité (du fondamental au secondaire), et si nécessaire en collaboration avec des experts et partenaires extérieurs;

11) définir plus précisément les objectifs de l'EVRAS en garantissant la présence des questions du consentement et des violences sexuelles, de l'égalité entre les filles et les garçons et de la déconstruction des stéréotypes de genre; et assurer le contrôle de la mise en place de ces cours ainsi que de leur contenu;

12) enseigner les compétences contribuant à la prévention des violences (sensibilisation aux notions de consentement, de genre et de stéréotypes; apprentissage socio-émotionnel; écoute active, empathie; sexualité saine et positive; compétences pour des relations amoureuses saines; etc.) tout au long de la vie et de manière adaptée selon l'âge;

13) mettre sur pied des campagnes de sensibilisation sur le phénomène des drogues du viol en collaboration avec les universités et hautes écoles, les organisations étudiantes, les cafés et les clubs et les organisations d'aide sociale;

14) créer ou généraliser, au sein des établissements de l'enseignement supérieur, un service accessible d'assistance aux victimes de violences sexuelles ou désigner une personne de confiance familiarisée avec la problématique (éventuellement en relation avec les psychologues à la disposition des étudiants), qui pourront diriger la victime vers les instances compétentes;

15) sensibiliser plus encore les étudiants des facultés de médecine et de pharmacie aux thèmes du genre, de la sexualité, des stéréotypes de genre, du consentement (particulièrement durant les stages en milieu hospitalier);

geweld, met name met gebruik van verkrachtingsdrugs of andere weerloos makende stoffen;

9) om meer bewustmakingscampagnes te voeren die zich niet alleen richten op potentiële slachtoffers, doorgaans vrouwen, maar vooral ook op de bredere omgeving («bystander-training») zodat omstaanders sneller ingrijpen wanneer iemand onder invloed van weerloos makende stoffen het slachtoffer dreigt te worden van seksueel grensoverschrijdend gedrag;

10) om educatie over het relationele, affectieve en seksuele leven te veralgemenen in het gehele onderwijs (van lager tot secundair onderwijs), indien nodig in samenwerking met externe experts en partners;

11) om de doelstellingen van educatie over het relationele, affectieve en seksuele leven nauwkeuriger te omschrijven door ervoor te zorgen dat kwesties als instemming en seksueel geweld, gelijkheid van meisjes en jongens en het doorbreken van genderstereotypen aan bod komen; en erop toe te zien dat deze cursussen worden georganiseerd en dat de inhoud ervan wordt gecontroleerd;

12) om levenslang en op een aan de leeftijd aangepaste manier vaardigheden aan te leren die bijdragen tot het voorkomen van geweld (bewustmaking omtrent de begrippen instemming, gender en stereotypen; sociaal-emotioneel leren; actief luisteren, empathie; een gezonde en positieve seksualiteit; vaardigheden voor gezonde liefdesrelaties, enz.);

13) om in samenwerking met universiteiten en hogescholen sensibiliseringscampagnes op te zetten rond het fenomeen van verkrachtingsdrugs, in samenwerking met studentenverenigingen, cafés en clubs, en welzijnsorganisaties;

14) om in hogere onderwijsinstellingen een toegankelijk hulppunt voor slachtoffers van seksueel geweld te voorzien of veralgemenen of een specifieke vertrouwenspersoon aan te wijzen die affiliate heeft met de problematiek (eventueel gekoppeld aan de studentenpsychologen), waarna een doorverwijzing naar de relevante instanties kan gebeuren;

15) om studenten geneeskunde en farmacie meer bewust te maken van gender, seksualiteit, genderstereotypen en instemming (in het bijzonder tijdens ziekenhuisstages);

- 16) former le personnel des soins de santé à l'accueil des victimes des violences sexuelles et insister sur les conséquences qu'engendre la culpabilisation de la victime (le «victim blaming»);
- 17) mettre en place des collaborations avec les organisations qui défendent les droits des femmes et, plus largement, avec la société civile afin de mieux mettre en lumière le phénomène des drogues du viol et de pouvoir améliorer la sensibilisation et l'aide aux victimes;
- 18) formuler, en collaboration avec la société civile et les fédérations de l'horeca, des avis sur les mesures de lutte contre les violences sexuelles à prendre dans les bars et les cafés et, en particulier, sur le recours aux drogues du viol;
- 19) renforcer encore la promotion de la ligne d'assistance téléphonique 1712 en ce qui concerne les questions relatives à la violence, aux abus et à la maltraitance des enfants;
- 20) renforcer également la promotion de la ligne 0800 98 100 gérée par l'organisation SOS Viol, qui peut aussi être un point de contact dans la prise en charge des victimes de violences sexuelles;
- 21) mettre davantage à profit le fait que les pharmacies sont des lieux accessibles, des centres de confiance, pour faire des officines des relais d'accès à une assistance et des canaux d'orientation vers des aides spécifiques pour les victimes de violences sexuelles, notamment à l'aide de drogues du viol;
- 22) mieux cartographier, suivre et sanctionner la disponibilité illégale des drogues du viol qui sont vendues;
- 23) dans les grands rassemblements, servir des boissons uniquement dans des contenants incolores et transparents, permettant ainsi de détecter la présence de Rohypnol ou flunitrazépam (cette substance, disponible sur prescription dans les officines belges, étant de couleur bleu vif y compris lors de la dissolution);
- 24) (les drogues du viol disparaissant vite du corps) moyennant l'accord préalable des personnes, prélever un échantillon de salive, de sang et d'urine très rapidement chez les victimes de violences sexuelles commises à l'aide de drogues du viol de manière à maximiser les chances de récolter des preuves exploitables;
- 25) (offrir de l'aide devant être la première préoccupation) encourager l'ouverture de davantage de
- 16) om het zorgpersoneel op te leiden in de omgang met slachtoffers van seksueel geweld en de nadruk te leggen op de gevolgen van culpabilisering van het slachtoffer («victim blaming»);
- 17) om concrete samenwerkingsverbanden met vrouwenrechtenorganisaties en het bredere middenveld op te zetten om het fenomeen van verkrachtingsdrugs beter in kaart te brengen en te kunnen inzetten op betere sensibilisering en slachtofferhulp;
- 18) om in samenwerking met het middenveld en de horecafederaties adviezen te formuleren over maatregelen die genomen kunnen worden in bars en cafés in de strijd tegen seksueel geweld, en specifiek over het gebruik van verkrachtingsdrugs;
- 19) om de hulplijn 1712 voor vragen over geweld, misbruik en kindermishandeling nog meer te promoten;
- 20) om ook de promotie van de 0800 98 100-lijn van de vereniging «SOS Viol» te versterken, die ook een aanspreekpunt kan zijn voor de opvang van slachtoffers van seksueel geweld;
- 21) om beter gebruik te maken van het feit dat apotheken toegankelijke plaatsen en vertrouwenscentra zijn, om van apotheken schakels te maken voor toegang tot hulpverlening en kanalen voor doorverwijzing naar specifieke hulp voor slachtoffers van seksueel geweld, met name met behulp van verkrachtingsdrugs;
- 22) om de illegale beschikbaarheid van verkrachtingsdrugs die worden verkocht, beter in kaart te brengen, op te volgen en te bestraffen;
- 23) om op drukke plaatsen dranken alleen in kleurloze en doorzichtige verpakkingen te serveren, zodat de aanwezigheid kan worden opgemerkt van Rohypnol of flunitrazepam (deze stof, die in Belgische apotheken op voorschrijf verkrijgbaar is, is zelfs in opgeloste toestand helderblauw van kleur);
- 24) om (aangezien verkrachtingsdrugs snel uit het lichaam verdwijnen) met voorafgaande toestemming van de betrokkenen zeer snel een speeksel-, bloed- en urinemonster af te nemen bij slachtoffers van seksueel geweld met verkrachtingsdrugs, teneinde de kans op bruikbaar bewijsmateriaal zo groot mogelijk te maken;
- 25) om (aangezien hulp bieden de eerste zorg moet zijn) de opening van meer zorgcentra na seksueel geweld

centres de prise en charge des victimes de violences sexuelles (CPVS) de sorte à ce qu'il y ait un CPVS pour chaque arrondissement judiciaire du pays, avec des moyens adéquats;

26) vérifier dans quelle mesure il est souhaitable et financièrement possible de créer des antennes locales de ces CPVS afin de rendre ceux-ci plus accessibles encore;

27) étudier s'il est judicieux de prélever un échantillon standard (de sang ou d'urine) à des fins médicales et médicolégales sur les victimes qui se présentent dans les CPVS ou des hôpitaux pour détecter la présence de substances inhibitrices et évaluer quelle méthode de stockage est envisageable;

28) vérifier dans quelle mesure une collaboration structurelle devrait être instaurée entre les CPVS et les services d'assistance juridique de première ligne de sorte que les victimes de violences sexuelles puissent être informées de leurs droits dès le départ (constitution d'un pool d'avocats spécialisés mis à disposition des victimes);

29) renforcer le suivi psychologique des victimes de violences sexuelles commises sous l'emprise de substances inhibitrices afin d'appréhender de manière plus optimale l'incertitude planant sur les périodes d'inconscience;

30) généraliser la mise en place d'une cellule EVA (cellule spécialisée qui a été créée à l'initiative d'inspecteurs de police qui sont formés à recevoir des plaintes pour violences sexuelles) dans les zones de police du pays;

31) élargir les techniques d'enquêtes dans les dossiers de violences sexuelles et déployer des moyens identiques à ceux du droit pénal commun (mise en place d'écoutes téléphoniques, analyses bancaires, perquisitions, etc.);

32) poursuivre l'alimentation de la banque de données ADN, de manière à pouvoir établir des liens éventuels avec des dossiers antérieurs;

33) fixer un cadre légal concernant le droit de recours contre une décision de classement sans suite tout au long de la procédure judiciaire;

34) rendre possible le droit de recours susmentionné à toutes les étapes de la procédure avec ou sans l'assistance d'un avocat;

(ZSG) aan te moedigen, zodat er voor elk gerechtelijk arrondissement in het land een ZSG is, met voldoende middelen;

26) om na te gaan in welke mate lokale antennes van deze ZSG wenselijk en financieel haalbaar zijn om de laagdrempeligheid van de centra nog te vergroten;

27) om na te gaan of een standaard staalafname (bloed- of urine) voor zowel forensische als medische doeleinden van slachtoffers die zich aanmelden in de ZSG of in ziekenhuizen aangewezen is om weerloos makende stoffen op te sporen, en daarbij te evalueren welke opslagmethode haalbaar is;

28) om na te gaan in welke mate een structurele samenwerking tussen de ZSG en de juridische eerstelijnsbijstand aangewezen is, zodat slachtoffers van seksueel geweld van in het begin op hun rechten gewezen kunnen worden (opzetten van een pool van gespecialiseerde advocaten die ter beschikking staan van de slachtoffers);

29) om de psychologische follow-up van slachtoffers van seksueel geweld onder invloed van weerloos makende stoffen te versterken, zodat beter kan worden omgegaan met de onzekerheid rond de periodes van bewusteloosheid;

30) om de oprichting van een EVA-cel (een gespecialiseerde cel die is opgericht op initiatief van politie-inspecteurs die zijn opgeleid om klachten inzake seksueel geweld te ontvangen) in de politiezones van het land te veralgemenen;

31) om de onderzoekstechnieken in zaken van seksueel geweld uit te breiden en dezelfde middelen in te zetten als in het gewone strafrecht (telefoontaps, bankanalyses, huiszoeken, enz.);

32) om de DNA-databank verder te voeden, zodat mogelijke verbanden kunnen worden gelegd met eerdere zaken;

33) om een wettelijk kader te scheppen voor het recht om gedurende de gehele gerechtelijke procedure beroep aan te tekenen tegen een beslissing om de zaak te seponeren;

34) om het bovengenoemde recht van beroep in alle fasen van de procedure mogelijk te maken, met of zonder bijstand van een advocaat;

35) créer une commission «mœurs et violences sexuelles» (en ce compris violences conjugales) au sein de tous les barreaux du pays; 36) mettre en place des tribunaux spécialisés dans tous les arrondissements judiciaires du pays pour le traitement des violences sexuelles (en ce compris les violences conjugales) et former les magistrats plus adéquatement aux stéréotypes de genre, aux discriminations vécues par les victimes, à l'intersectionnalité des discriminations, etc.; 37) organiser des formations à destination des avocats non spécialisés sur la meilleure approche à adopter face à des victimes de violences sexuelles, les informer sur les moyens d'actions à leur disposition que ce soit au stade de l'information ou de l'instruction d'un dossier; 38) constituer une cellule de permanence composée d'avocats spécialisés dans l'encadrement des victimes d'agressions sexuelles, en les impliquant dès le début de tout dossier relatif à des violences sexuelles; 39) encourager le refinancement de la justice, et notamment consacrer un budget spécifique, transparent, pérenne et suffisant à la lutte contre les violences sexuelles; 40) rendre financièrement plus accessibles les démarches juridiques pour les victimes de violences sexuelles, notamment en supprimant le forfait de 250 euros pour la mise à l'instruction d'un dossier et en ne faisant plus peser les coûts sur les plaignants en cas de non-lieu; 41) vérifier dans quelle mesure le concept de «case management» partagé (l'accent étant mis sur le suivi, le pilotage et la coordination, plus particulièrement des soins et des initiatives) et le recours à des personnes de liaison entre les différents services permettent de lever les barrières auxquelles sont confrontées les victimes de violences sexuelles; 42) étudier dans quelle mesure il serait possible de mettre en place un point de contact numérique pour les violences sexuelles qui pourrait renvoyer spécifiquement les victimes vers un CPVS et collaborer avec eux, et ce, afin de faciliter encore plus le signalement des actes de violence et l'aide aux victimes; 43) poursuivre et généraliser la formation des policiers et des magistrats au sujet des violences sexuelles et la manière d'accueillir les victimes;	35) om een commissie «zeden en seksueel geweld» (met inbegrip van partnergeweld) op te richten binnen alle balies van het land; 36) om in alle gerechtelijke arrondissementen van het land gespecialiseerde rechtbanken op te richten voor de behandeling van seksueel geweld (met inbegrip van partnergeweld) en de magistraten beter op te leiden op het gebied van genderstereotypen, discriminatie die de slachtoffers ondervinden, intersectionaliteit van discriminatie, enz.; 37) om voor niet-gespecialiseerde advocaten opleidingen te organiseren over de beste manier om met slachtoffers van seksueel geweld om te gaan, en hen te informeren over de actiemiddelen waarover zij beschikken, zowel in het stadium van het gerechtelijk onderzoek als in het opsporingsonderzoek van een zaak; 38) om een wachtdienst op te richten van advocaten die gespecialiseerd zijn in het bijstaan van slachtoffers van seksueel geweld, en hen van bij het begin bij elke zaak van seksueel geweld te betrekken; 39) om de herfinanciering van justitie aan te moedigen, en met name een specifiek, transparant, permanent en toereikend budget toe te wijzen aan de bestrijding van seksueel geweld; 40) om gerechtelijke stappen financieel toegankelijker te maken voor slachtoffers van seksueel geweld, met name door de vaste vergoeding van 250 euro voor het instellen van het onderzoek van een zaak af te schaffen en door de klagers niet langer de kosten te laten dragen in geval van buitenvervolgingstelling; 41) om na te gaan in welke mate het concept van gedeeld «case management» (waarbij de nadruk ligt op de opvolging, leiding nemen en de coördinatie, meer bepaald van de zorg en initiatieven) en het inzetten van verbindingspersonen tussen de verschillende diensten het mogelijk maakt om barrières weg te nemen voor slachtoffers van seksueel geweld; 42) om na te gaan in welke mate een digitaal meldpunt voor seksueel geweld kan ontwikkeld worden, met specifieke doorverwijzing naar of in samenwerking met de zorgcentra na seksueel geweld, om de aangifte van de geweldsdaad en de ondersteuning van het slachtoffer nog laagdrempeliger te maken; 43) om de opleiding van politieagenten en magistraten op het gebied van seksueel geweld en de opvang van slachtoffers voort te zetten en te veralgemenen;

- 44) intégrer la formation de base des inspecteurs des mœurs en tant que cours général dans la formation des policiers et approfondir cette formation de manière à ce que chaque inspecteur de police se familiarise avec le traitement des signalements de violences sexuelles, ce qui augmentera le nombre de signalements et permettra de recueillir rapidement du matériel médicolégal;
- 45) organiser une formation spécifique sur l'utilisation et les caractéristiques des drogues du viol à l'intention des inspecteurs de police, des avocats et des magistrats;
- 46) accorder une attention spécifique au profil des auteurs en s'appuyant sur des études psychologiques, criminologiques et sociologiques et sur une évaluation des risques afin de lutter contre la récidive;
- 47) poursuivre des études sur les auteurs de violences sexuelles, leurs stratégies et les raisons qui les poussent à recourir aux drogues du viol afin de disposer de données précises concernant les auteurs des faits;
- 48) (faire) réaliser une étude phénoménique et chiffrée sur la nature et la prévalence des violences sexuelles facilitées par les drogues du viol qui tienne compte des aspects intersectionnels et cumulatifs tels que le contexte socioéconomique, l'immigration, l'orientation sexuelle, le handicap, etc.;
- 49) (les études internationales démontrant que le recours aux drogues du viol est également souvent constaté dans le cas de violences sexuelles à l'encontre de victimes de sexe masculin) davantage prendre en compte le fait que les victimes ne sont pas toutes de sexe féminin;
- 50) dans les statistiques relatives aux viols et agressions, établir une distinction spécifique entre les délits que sont le viol, d'une part, et le viol avec circonstance aggravante, d'autre part, ainsi qu'une ventilation des différentes formes de circonstances aggravantes, parmi lesquelles le viol facilité par l'administration de substances inhibitrices;
- 51) vérifier dans quelle mesure il faudrait harmoniser les systèmes d'enregistrement de la police et de la justice afin d'obtenir une vision quantitative plus précise de la prévalence et du suivi judiciaire des faits déclarés de violences sexuelles;
- 52) contribuer aux études internationales sur la nature et la prévalence des agressions sexuelles facilitées par les drogues («Drug-Facilitated Sexual Assault») comme
- 44) om de basisopleiding van zedeninspecteurs als standaardvak op te nemen en uit te breiden in de politieopleiding, zodat elke politie-inspecteur affiniteit heeft met het verwerken van aangiften van seksueel geweld, om het aangiftecijfer op te krikken en het spoedig verzamelen van forensisch materiaal te bewerkstelligen;
- 45) om in een specifieke opleiding te voorzien voor politie-inspecteurs, advocaten en magistraten over het gebruik en de kenmerken van verkrachtingsdrugs;
- 46) om specifiek aandacht te hebben voor het daderprofiel door middel van psychologische, criminologische en sociologische studies en risicotaxatie, om recidive te kunnen bestrijden;
- 47) om verder onderzoek te doen naar de daders van seksueel geweld, hun strategieën en de beweegredenen voor het gebruik van verkrachtingsdrugs, teneinde over nauwkeurige gegevens over de daders van de feiten te beschikken;
- 48) om een fenomeen- en cijferstudie over de aard en prevalentie van seksueel geweld gefaciliteerd door verkrachtingsdrugs uit te voeren of uit te besteden, en daarbij rekening te houden met intersectionele en cumulatieve aspecten, zoals sociaal-economische achtergrond, migratieachtergrond, seksuele geaardheid, handicap, enz.;
- 49) om (aangezien internationale studies uitwijzen dat het gebruik van verkrachtingsdrugs ook vaak voorkomt bij seksueel geweld tegen mannelijke slachtoffers) meer rekening te houden met het feit dat niet alle slachtoffers vrouwen zijn;
- 50) om in het bishouden van statistieken over verkrachting en aanranding specifiek onderscheid te maken tussen het misdrijf verkrachting enerzijds en verkrachting met een verzwarende omstandigheid, met opsplitsing van de verschillende vormen van verzwarende omstandigheden waaronder verkrachting gefaciliteerd door toediening van weerloos makende stoffen;
- 51) om na te gaan in welke mate de registratiesystemen van politie en justitie beter op elkaar afgestemd dienen te worden, om een beter kwantitatief inzicht te verkrijgen in de prevalentie en gerechtelijke opvolging van aangegeven incidenten van seksueel geweld;
- 52) om bij te dragen aan internationale studies over de aard en prevalentie van «Drug-Facilitated Sexual Assault», zoals GHB of flunitrazepam, maar ook alcohol,

le GHB ou le flunitrazépam, mais aussi par l'alcool, les drogues classiques (cocaïne, amphétamines, etc.) et les médicaments psychoactifs;

53) insister pour que soit mis en place un système uniforme de collecte de données chiffrées sur les violences sexuelles et leurs différentes formes et pour que soit adoptée une définition uniforme de la «violence sexuelle» dans les différents États membres de l'Union européenne;

54) prévoir une étude très large permettant une meilleure estimation des agressions sexuelles facilitées par substances, pour affiner les présentes recommandations.»

Justification

Les considérants et les recommandations nécessitent d'être complétés, enrichis et mis à jour depuis le dépôt de la proposition de résolution en novembre 2021.

En effet, les auditions des experts (le 25 avril 2022 et le 23 mai 2022), les contributions écrites et la visite du centre de prise en charge des victimes de violences sexuelles (CPVS) du Centre hospitalier universitaire (CHU) Saint-Pierre (le 26 septembre 2022) ont apporté de nouveaux éléments qui nécessitent de compléter ou d'actualiser certains volets du texte initial.

Par ailleurs, les développements de la proposition de résolution sont quelque peu obsolètes, ils devraient tenir compte de certaines évolutions du dossier, et notamment:

- suite aux faits de violences sexuelles dénoncés dans le cadre du mouvement «#balanceonbar», le gouvernement bruxellois a immédiatement engagé une concertation avec les membres du Conseil bruxellois de la nuit (le 20 octobre 2021). Lors de cette réunion, la situation spécifique dans le quartier du cimetière d'Ixelles mais aussi le problème général du harcèlement et des violences sexuelles dans la vie nocturne ont été évoqués. Le but des échanges était de mettre en place rapidement des solutions concrètes et soutenues. Les membres du Conseil de la nuit ont proposé un plan d'action au gouvernement dans la foulée de cette réunion. Sur cette base, la Région de Bruxelles-Capitale a débloqué (le 15 décembre 2021) 610 000 euros pour lutter contre le harcèlement sexuel. L'objectif des autorités et des associations était de mettre tout en œuvre pour modifier en profondeur les comportements et les mentalités afin que les femmes puissent se sentir en sécurité partout à Bruxelles. En effet, le ministre-président Rudi Vervoort et la secrétaire d'État Nawal Ben Hamou pour le gouvernement bruxellois, la ministre-présidente de la Commission communautaire française (COCOF) Barbara Trachte et les membres du Collège de la Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) Elke Van den Brandt et

conventionele drugs (cocaïne, amfetaminen, enz.) en psychoactieve geneesmiddelen;

53) om aan te dringen op een uniform systeem van cijfervergaring over seksueel geweld, en de verschillende vormen hiervan, en op een uniforme definitie van «seksueel geweld» over de verschillende Europese lidstaten heen;

54) om een zeer uitgebreide studie te plannen met het oog op een betere inschatting van seksueel geweld met gebruik van stoffen, teneinde deze aanbevelingen nog te verfijnen.»

Verantwoording

De considerans en de aanbevelingen moeten worden aangevuld, verrijkt en bijgewerkt sinds het voorstel van resolutie in november 2021 werd ingediend.

De hoorzittingen met de experten (25 april 2022 en 23 mei 2022), de schriftelijke bijdragen en het bezoek aan het zorgcentrum na seksueel geweld (ZSG) van het Universitair Medisch Centrum (UMC) Sint-Pieter (26 september 2022) brachten nieuwe aspecten aan het licht, waardoor bepaalde delen van de oorspronkelijke tekst moeten worden aangevuld of geactualiseerd.

Tevens is de toelichting van het voorstel van resolutie wat achterhaald. Daarin moet rekening worden gehouden met een aantal ontwikkelingen in het dossier, met name:

- naar aanleiding van het seksueel geweld dat door de beweging «#balanceonbar» werd aangeklaagd, heeft de Brusselse regering onmiddellijk het overleg aangevat met de leden van de Brusselse Nachtraad (20 oktober 2021). Op die bijeenkomst werd de specifieke situatie in de wijk van de begraafplaats van Ixelles, maar ook de algemene problematiek van seksuele intimidatie en seksueel geweld in het uitgaansleven besproken, om snel tot concrete en gedragen oplossingen te komen. Na deze vergadering hebben de leden van de Nachtraad de regering een actieplan voorgesteld. Op basis daarvan heeft het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (op 15 december 2021) 610 000 euro uitgetrokken om seksuele intimidatie te bestrijden. De doelstelling van de overheid en de verenigingen was alles in het werk te stellen om het gedrag en de mentaliteit grondig te veranderen, opdat vrouwen zich overal in Brussel veilig kunnen voelen. Minister-president Rudi Vervoort en staatssecretaris Nawal Ben Hamou voor de Brusselse regering, minister-president Barbara Trachte van de Franse Gemeenschapscommissie (FGC) en de leden van het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) Elke Van den Brandt en Pascal Smet zijn overeengekomen om dat buitengewone budget vrij te maken voor de uitvoering van een actieplan

Pascal Smet se sont accordés pour débloquer ce budget extraordinaire dans le cadre de la mise en place d'un plan d'actions qui allie les leviers régionaux et communautaires bruxellois. Les mesures, déclinées autour de quatre axes – formation, sensibilisation, prévention et soutien aux victimes – ont été élaborées en étroite concertation avec le Conseil bruxellois de la nuit, les administrations communautaires et régionales compétentes ainsi que le secteur associatif qui travaille au quotidien sur cette problématique spécifique. Les quatre objectifs du plan d'actions étant: rendre les établissements de nuit plus sûrs; informer les acteurs et le public de la nuit sur les services d'urgence et d'aide aux victimes; renforcer le soutien financier au secteur associatif de prévention et de soutien; et enfin sensibiliser le public aux problématiques du harcèlement;

- en septembre 2022, le gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale a débloqué 250 527 euros pour soutenir quatre projets associatifs dans le cadre du plan d'actions du gouvernement régional de lutte contre le harcèlement et les violences sexuelles dans la vie nocturne. Un appel à projets avait été lancé le 1er mars 2022 pour renforcer le soutien financier au secteur associatif de prévention et de soutien. Les quatre projets retenus suite à un processus d'évaluation mené par *equal.brussels* (avec la collaboration d'un jury composé d'expertes et experts issus du Conseil de la nuit et de l'Institut pour l'égalité entre les femmes et les hommes) sont: le projet «SACHA Formation» de l'association sans but lucratif (ASBL) Z!; le kit de formation de l'ASBL Modus Vivendi; la plateforme *We Care (about each other)* de la Brussels By Night Federation; le projet de sensibilisation du Collectif Osmose. La secrétaire d'État Nawal Ben Amou a expliqué que ces quatre projets viennent compléter un panel d'actions mises en place par la Région de Bruxelles-Capitale, la COCOF et la VGC suite au mouvement dénonçant les violences sexistes et sexuelles dans le monde de la nuit. À côté du soutien au secteur associatif, sont mis en place des formations et des capsules vidéo à l'attention des travailleurs de l'horeca, des supports trilingues visant à contribuer à la visibilité des services d'assistance existant et comportant des conseils concrets des services que l'on peut contacter en fonction du cas et enfin une large campagne de sensibilisation grand public qui sera diffusée dès le mois de novembre 2022;
- entre décembre 2021 et avril 2022, une enquête commandée par la commune d'Ixelles (et réalisée par l'agence *EgérieResearch*) a tenté de déterminer l'ampleur du phénomène et de baliser quelques pistes de solutions. Ce questionnaire a été rempli par 826 femmes entre dix-huit et trente ans fréquentant la place Flagey ou le quartier du cimetière d'Ixelles. Les résultats sont saisissants. En effet, quatre femmes sur dix déclarent avoir subi des attouchements, six femmes sur dix se sont fait «frotter» dans la foule, 20 % expliquent qu'on a profité de leur état d'ébriété pour leur imposer ou tenter de leur imposer des rapports sexuels et environ 15 % affirment avoir été droguées à leur insu. De plus, près de la moitié des répondantes confie

dat de hefbomen van het Gewest en de Gemeenschappen in Brussel bundelt. De maatregelen, die gebaseerd zijn op vier pijlers – opleiding, bewustmaking, preventie en slachtofferhulp –, kwamen tot stand in nauw overleg met de Brusselse Nachtraad, de bevoegde gemeenschaps- en gewestbesturen en de verenigingen die dagelijks rond die specifieke problematiek werken. De vier doelstellingen van het actieplan zijn: de uitgaansgelegenheden veiliger maken; de actoren en het publiek van het nachtleven informeren over de hulpdiensten en de diensten voor slachtofferhulp; de financiële steun aan de verenigingen voor preventie en ondersteuning versterken; en tot slot het publiek bewustmaken van de problematiek van intimidatie;

- in september 2022 maakte de regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest 250 527 euro vrij om vier projecten van verenigingen te steunen in het kader van het actieplan van de gewestregering ter bestrijding van sekssuele intimidatie en seksueel geweld in het nachtleven. Op 1 maart 2022 werd een projectoproep gedaan om de financiële ondersteuning van de verenigingen voor preventie en ondersteuning te versterken. De vier projecten die na een evaluatieproces door *equal.brussels* (met de medewerking van een jury bestaande uit experten uit de Nachtraad en het Instituut voor gelijkheid van vrouwen en mannen) in aanmerking werden genomen, zijn: het project «SACHA Formation» van de vereniging zonder winstoogmerk (vzw) Z!; de opleidingskit van de vzw Modus Vivendi; het platform *We Care (about each other)* van de Brussels By Night Federation; het bewustmakingsproject van het Collectif Osmose. Staatssecretaris Nawal Ben Amou legde uit dat die vier projecten een set van acties aanvullen die door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de COCOF en de VGC werden opgezet, als reactie op de beweging die het seksistisch en seksueel geweld in het nachtleven aan de kaak stelde. Naast de steun aan de verenigingen, worden opleidingen en videoclips voor het horecapersonnel ter beschikking gesteld, alsook drietalige informatiedragers die de zichtbaarheid moeten verbeteren van de bestaande hulpdiensten en die concrete adviezen bevatten over de diensten waarmee men, afhankelijk van het geval, contact kan opnemen en tot slot een grootscheepse bewustmakingscampagne voor het brede publiek, die vanaf november zal worden voerden;
- tussen december 2021 en april 2022, probeerde een onderzoek dat de gemeente Elsene besteld had (en dat werd uitgevoerd door het bureau *EgérieResearch*) de omvang van het verschijnsel te bepalen en enkele mogelijke oplossingen te schetsen. 826 vrouwen tussen achttien en dertig jaar die regelmatig op het Flageyplein of in de wijk van de begraafplaats van Elsene komen, vulden de vragenlijst in. De resultaten zijn frappant. Vier vrouwen op tien verklaren immers dat ze betast werden, tegen zes vrouwen op tien werd in de menigte door iemand aangeschouurd, 20 % verklaart dat men van hun dronkenschap geprofiteerd heeft om hun seksuele betrekkingen op te leggen of proberen op te leggen en 15 % zegt dat ze zonder het te

- spontanément avoir déjà été victime de harcèlement ou d'agressions sexuelles;
- depuis l'émergence de «#balanceonbar», la Fédération Horeca-Bruxelles a établi de nouvelles chartes et a pris des mesures afin de prévenir les agressions et offrir à leur clientèle un espace plus sécurisé (par exemple: la généralisation du nom de code «ask for Angela», trois mots servant à alerter le personnel d'un établissement en cas d'ennui);
 - suite à l'ouverture d'une enquête pour faits de viol et d'attentat à la pudeur par le parquet de Bruxelles, le tribunal correctionnel de Bruxelles a condamné – en juin 2022 – un sorteur du bar le *El Café* (cimetière d'Ixelles) à une peine de cinquante mois de prison. Il a été reconnu coupable de viol sur une étudiante âgée de vingt ans, commis en mars 2019. Un appel de cette condamnation a été introduit entre-temps;
 - un autre phénomène s'est développé en parallèle de «#balanceonbar» (fin 2021 et début 2022), entre autres, dans les boîtes de nuit, les festivals ou les stades sportifs: les piqûres sauvages. Ce phénomène a débuté en Grande-Bretagne, où les premiers faits étaient rapportés dès septembre 2021. Les victimes, principalement des jeunes femmes, racontent toutes la même expérience: alors qu'elles se trouvaient dans un lieu public, elles ont eu la sensation d'avoir été piquées par une aiguille. Ensuite, certaines ont été victimes de malaises ou de perte de conscience. Très vite, le «needle spiking» s'est rapidement répandu en Europe. Même si à ce jour, aucune substance inhibitrice n'a encore été formellement détectée suite à une piqûre, on peut supposer qu'en tentant d'administrer des drogues non désirées par injection à des personnes, généralement des jeunes femmes, les auteurs envisagent de commettre des agressions physiques ou sexuelles. Une injection à l'aide d'une seringue est en effet un moyen moins visible et plus rapide de droguer quelqu'un;
 - adoptée en mars 2022, la nouvelle réforme du droit pénal sexuel est entrée en vigueur en juin de la même année. Cela implique notamment que les infractions sexuelles appartiennent désormais à la catégorie des infractions contre les personnes. La notion d'attentat à la pudeur a disparu tandis que les notions de viol et voyeurisme ont été élargies. L'administration de substances inhibitrices est dorénavant considérée comme circonstance aggravante, surtout si elle est commise à l'insu des victimes.
- weten gedrogeerd werden. Bovendien verklaart bijna de helft van de respondenten spontaan al slachtoffer te zijn geweest van seksueel intimidatie of van seksuele agressie;
- sinds het ontstaan van «#balanceonbar» heeft de Horeca Federatie Brussel nieuwe handvesten opgesteld en maatregelen getroffen om agressie te voorkomen en haar cliëntel een veiliger ruimte te bieden (bijvoorbeeld: het algemene gebruik van de code «ask for Angela», drie woorden om het personeel van een zaak te waarschuwen als men wordt lastiggevallen);
 - nadat het Brussels parket een onderzoek had geopend voor verkrachting en aanranding van de eerbaarheid, heeft de correctionele rechtbank van Brussel – in juni 2022 – een uitsmijter van de bar *El Café* (begraafplaats van Elsene) veroordeeld tot een gevangenisstraf van vijftig maanden. Hij werd schuldig bevonden aan verkrachting van een studente van twintig jaar, in maart 2019. Inmiddels werd tegen die veroordeling beroep aangetekend;
 - gelijktijdig met «#balanceonbar» (eind 2021 en begin 2022) ontwikkelde zich een ander verschijnsel, onder andere in nachtclubs, op festivals en in sportstadions: *needle spiking*. Dat verschijnsel ontstond in Groot-Brittannië, waar de eerste feiten in september 2021 gerapporteerden werden. De slachtoffers, hoofdzakelijk jonge vrouwen, beschrijven allen dezelfde ervaring: toen ze zich op een openbare plaats bevonden, hadden ze het gevoel dat ze met een naald geprikt werden. Vervolgens werden sommigen onwel of verloren het bewustzijn. Heel snel verspreidde «needle spiking» zich over Europa. Hoewel er tot op heden nog nooit formeel een weerloos makende stof is ontdekt na een prik, mag men veronderstellen dat de daders door te proberen personen, meestal jonge vrouwen, met een injectie ongewenste drugs toe te dienen, van plan zijn fysiek of seksueel geweld te plegen. Een prik met een injectiespuit is immers een minder zichtbare en snelle manier om iemand te drogeren;
 - de nieuwe hervorming van het seksueel strafrecht, die in maart 2022 werd aangenomen, werd in juni van hetzelfde jaar van kracht. Deze hervorming houdt onder andere in dat seksuele misdrijven voortaan tot de categorie van de misdaden tegen personen behoren. Het begrip aanranding van de eerbaarheid is verdwenen, terwijl de begrippen verkrachting en voyeurisme werden uitgebreid. Het toedienen van weerloos makende stoffen wordt voortaan als een verzwarende omstandigheid beschouwd, vooral wanneer dat zonder medeweten van het slachtoffer gebeurt.

Philippe COURARD.

N° 2 DE MME VANWALLEGHEM
(sous-amendement à l'amendement n° 1 de M. COURARD)

Dans les considérants proposés, ajouter un point XX (nouveau) rédigé comme suit:

«XX. vu l'étude UN-MENAMAIS de 2021, qui constitue une première étude représentative de prévalence des violences sexuelles en Belgique,».

Justification

L'étude UN-MENAMAIS est la première étude de prévalence représentative qui ait été réalisée en Belgique à propos des violences sexuelles.

N° 3 DE MME VANWALLEGHEM
(sous-amendement à l'amendement n° 1 de M. COURARD)

Dans les considérants proposés, au point R, remplacer les mots «2000-2005» par les mots «2020-2025».

Justification

La dernière Stratégie en faveur de l'égalité hommes-femmes de la Commission européenne couvre la période 2020-2025.

N° 4 DE MME VANWALLEGHEM
(sous-amendement à l'amendement n° 1 de M. COURARD)

Dans le dispositif proposé, compléter le point 3 par ce qui suit:

«à cet égard, il est important de ne pas renforcer les stéréotypes imputés aux «victimes» et aux «auteurs»;».

Justification

Il n'existe pas de victime standard ni d'auteur standard, si bien qu'il importe de ne pas renforcer ni généraliser ces impressions.

Nr. 2 VAN MEVROUW VANWALLEGHEM
(subamendement op amendement nr. 1 van de heer COURARD)

In de voorgestelde considerans, een nieuw punt XX toevoegen, luidende:

«XX. gelet op de studie UN-MENAMAIS uit 2021, dat een eerste representatief prevalentie-onderzoek is naar seksueel geweld in België,».

Verantwoording

Het onderzoek UN-MENAMAIS is het eerste representatief prevalentie-onderzoek dat in België gevoerd werd in het kader van seksueel geweld.

Nr. 3 VAN MEVROUW VANWALLEGHEM
(subamendement op amendement nr. 1 van de heer COURARD)

In de voorgestelde considerans, in punt R, de woorden «2000-2005» vervangen door de woorden «2020-2025».

Verantwoording

De laatste Strategie voor gendergelijkheid van de Europese Commissie dekt de periode 2020-2025.

Nr. 4 VAN MEVROUW VANWALLEGHEM
(subamendement op amendement nr. 1 van de heer COURARD)

In het voorgestelde dispositief, punt 3 aanvullen met de woorden:

«hierbij is het belangrijk om de stereotypen die worden toegeschreven aan «slachtoffers» en «daders» niet te versterken,».

Verantwoording

Er bestaat geen standaard slachtoffer en geen standaard dader, vandaar is het belangrijk om deze indrukken niet te versterken en te veralgemenen.

Nº 5 DE MME VANWALLEGHEM
(sous-amendement à l'amendement n° 1 de M. COURARD)

Dans le dispositif proposé, compléter le point 9 par ce qui suit:

«élaborer ces campagnes de sensibilisation en collaboration avec des personnes de tous sexes, de toutes orientations sexuelles, de toutes couleurs de peau et de toutes cultures;».

Justification

Le sexe, l'orientation sexuelle et le fait d'être issu de l'immigration peuvent être des facteurs intersectionnels induisant une vulnérabilité aux actes de violence tels que les violences sexuelles. Il est important d'en tenir compte et de veiller à la diversité des partenaires associés à l'élaboration des campagnes.

Nº 6 DE MME VANWALLEGHEM
(sous-amendement à l'amendement n° 1 de M. COURARD)

Dans le dispositif proposé, compléter le point 9 par ce qui suit:

«il convient d'élaborer une campagne spécifique afin de mieux faire connaître les CPVS, en particulier une fois que tous les centres de prise en charge auront été créés;».

Justification

Il est essentiel que les victimes sachent qu'elles peuvent s'adresser directement au CPVS et qu'elles perdront ainsi moins de temps pour la collecte de preuves. Jusqu'à présent, une telle campagne de sensibilisation ne pouvait être menée parce que toutes les provinces n'étaient pas encore dotées d'un centre de prise en charge.

Nº 7 DE MME VANWALLEGHEM
(sous-amendement à l'amendement n° 1 de M. COURARD)

Dans le dispositif proposé, au point 11, supprimer les mots «ainsi que de leur contenu».

Nr. 5 VAN MEVROUW VANWALLEGHEM
(subamendement op amendement nr. 1 van de heer COURARD)

In het voorgestelde dispositief, punt 9 aanvullen als volgt:

«bij het uitwerken van de bewustmakingscampagne moet samengewerkt worden met personen van alle geslachten, seksuele geaardheid, huidskleur en culturele achtergrond;».

Verantwoording

Geslacht, geaardheid en migratieachtergrond kunnen intersectionele factoren zijn die een kwetsbaarheid vormen bij geweldsdaden zoals seksueel geweld. Het is belangrijk om hier rekening mee te houden en diverse partners te betrekken in de ontwikkeling van campagnes.

Nr. 6 VAN MEVROUW VANWALLEGHEM
(subamendement op amendement nr. 1 van de heer COURARD)

In het voorgestelde dispositief, punt 9 aanvullen als volgt:

«er moet een specifieke campagne uitgewerkt worden om de bekendheid van de ZSG te verhogen, vooral eens alle zorgcentra opgericht zijn;»

Verantwoording

Het is belangrijk dat slachtoffers weten dat ze direct naar het ZSG kunnen gaan en zo minder tijd verliezen met het oog op het verzamelen van bewijsmateriaal. Tot op heden kon zo'n bewustmakingscampagne niet plaatsvinden omdat er nog niet in alle provincies een zorgcentrum was opgericht.

Nr. 7 VAN MEVROUW VANWALLEGHEM
(subamendement op amendement nr. 1 van de heer COURARD)

In het voorgestelde dispositief, in punt 11, de woorden «en dat de inhoud ervan wordt gecontroleerd» doen vervallen.

Justification	Verantwoording
Il convient de laisser aux établissements d'enseignement suffisamment de latitude dans l'approche de cette problématique.	Er moet voldoende ruimte gegeven worden aan onderwijsinstellingen om deze problematiek aan te pakken.
N° 8 DE MME VANWALLEGHEM (sous-amendement à l'amendement n° 1 de M. COURARD)	Nr. 8 VAN MEVROUW VANWALLEGHEM (subamendement op amendement nr. 1 van de heer COURARD)
Dans le dispositif proposé, insérer un point 55 (nouveau) rédigé comme suit:	In het voorgestelde dispositief, een nieuw punt 55 toevoegen, luidende:
«55) évaluer régulièrement si le système forfaitaire par signalement est toujours suffisant pour les différents centres de prise en charge des victimes de violences sexuelles.»	«55) om op regelmatige basis te evalueren of het forfaitsysteem per aanmelding nog toereikend is voor de verschillende zorgcentra na seksueel geweld.»
Justification	Verantwoording
Les auditions ont montré que si le nombre de demandes continue à croître, le forfait ne sera plus suffisant.	Uit de hoorzittingen bleek dat indien het aantal aanvragen blijft stijgen, het forfait niet meer voldoende zal zijn.
N° 9 DE MME VANWALLEGHEM (sous-amendement à l'amendement n° 1 de M. COURARD)	Nr. 9 VAN MEVROUW VANWALLEGHEM (subamendement op amendement nr. 1 van de heer COURARD)
Dans le dispositif proposé, ajouter un point 56 (nouveau) rédigé comme suit:	In het voorgestelde dispositief, een nieuw punt 56 toevoegen, luidende:
«56) examiner si une analyse systématique de tous les échantillons de sang et d'urine prélevés est souhaitable au cours d'une période spécifique, afin de déterminer la prévalence des drogues du viol, qui restent généralement sous le radar.»	«56) om na te gaan of een systematische analyse van alle afgenomen bloed- en urinestalen wenselijk is gedurende een specifieke periode, teneinde de prevalentie van verkrachtingsdrugs- die veelal onder de radar blijven- na te gaan.»
Justification	Verantwoording
Un tel instantané permettrait d'établir la prévalence des drogues du viol.	Een dergelijke momentopname zou de prevalentie van verkrachtingsdrugs in kaart kunnen brengen.
N° 10 DE MME VANWALLEGHEM (sous-amendement à l'amendement n° 1 de M. COURARD)	Nr. 10 VAN MEVROUW VANWALLEGHEM (subamendement op amendement nr. 1 van de heer COURARD)
Dans le dispositif proposé, ajouter un point 57 (nouveau) rédigé comme suit:	In het voorgestelde dispositief, een nieuw punt 57 toevoegen, luidende:
«57) examiner dans quelle mesure les soins dispensés actuellement sont suffisamment adaptés aux mineurs.»	«57) om na te gaan in welke mate de huidige zorgverlening voldoende is afgestemd op minderjarigen.»

Justification	Verantwoording
<p>Il ressort de nouveaux chiffres qu'une victime sur trois se présentant dans un CPVS est mineure, 14 % ont même moins de douze ans.</p> <p>N° 11 DE MME DURENNE (sous-amendement à l'amendement n° 1 de M. COURARD)</p> <p>Dans le dispositif proposé, remplacer le point 14 par la disposition suivante:</p> <p><i>«14) mettre en place au sein des établissements de l'enseignement supérieur un point de contact qui serait chargé d'informer adéquatement les victimes ainsi que les auteurs au sujet des législations et des services d'aide existants;»</i></p>	<p>Uit nieuwe cijfers blijkt dat één op drie slachtoffers die zich aanmelden in de ZSG minderjarig is, 14 % is zelfs jonger dan twaalf jaar.</p> <p>Maud VANWALLEGHEM.</p> <p>Nr. 11 VAN MEVROUW DURENNE (subamendement op amendement nr. 1 van de heer COURARD)</p> <p>In het voorgestelde dispositief punt 14 vervangen als volgt:</p> <p><i>«14) om in hogere onderwijsinstellingen in een contactpunt te voorzien, met als taak de slachtoffers alsook de daders naar behoren te informeren over de wetgeving en de bestaande hulpdiensten;»</i></p>
<p>N° 12 DE MME DURENNE (sous-amendement à l'amendement n° 1 de M. COURARD)</p> <p>Dans le dispositif proposé, au point 26, remplacer les mots «des antennes locales de ces» par les mots «dans d'autres hôpitaux d'autres».</p>	<p>Er bestaan reeds externe hulp- en begeleidingsdiensten die niet specifiek zijn voor schoolinstellingen. Wanneer men interne diensten opricht, valt te vrezen dat de autoriteiten van de desbetreffende instellingen de mogelijkheid krijgen eventuele klachten die daar worden ingediend, in de doofpot te stoppen.</p> <p>Nr. 12 VAN MEVROUW DURENNE (subamendement op amendement nr. 1 van de heer COURARD)</p> <p>In het voorgestelde dispositief, in punt 26, de woorden «lokale antennes van deze» vervangen door de woorden «in andere ziekenhuizen andere».</p>
<p>Chaque CPVS doit se trouver dans un hôpital.</p> <p>Véronique DURENNE.</p>	<p>Alle ZSG moeten zich in een ziekenhuis bevinden.</p>

Nº 13 DE MME MASAI

(sous-amendement à l'amendement n° 1 de M. COURARD)

Dans le paragraphe introductif du dispositif, supprimer les mots «*La reconnaissance de ce phénomène a conduit à la réforme actuelle du droit pénal sexuel.*»

Justification

La phrase ainsi formulée implique un lien de cause à effet erroné. La réforme du droit pénal sexuel avait commencé avant la récente attention accrue portée aux drogues du viol, et recouvre bien d'autres dimensions.

Nº 14 DE MME MASAI

(sous-amendement à l'amendement n° 1 de M. COURARD)

Dans le dispositif proposé, au point 11, remplacer les mots «l'égalité entre les filles et les garçons» par les mots «*l'égalité des sexes*».

Justification

L'amendement privilégie une formulation non-binaire.

Nº 15 DE MME MASAI

(sous-amendement à l'amendement n° 1 de M. COURARD)

Dans le dispositif proposé, au point 13, remplacer les mots «sur le phénomène des drogues du viol» par les mots «*autour du phénomène des substances inhibitrices dans la vie nocturne*».

Justification

Il ne faut pas limiter aux drogues du viol: tout le monde sait déjà que les drogues du viol ne sont pas autorisées, mais il reste une zone grise pour beaucoup lorsqu'il s'agit d'alcool ou de drogues «normales», surtout si la victime les a prises de son plein gré.

Nr. 13 VAN MEVROUW MASAI

(subamendement op amendement nr. 1 van de heer COURARD)

In de eerste paragraaf van het dispositief, de woorden «*De erkenning van dit fenomeen heeft geleid tot de huidige hervorming van het seksueel strafrecht*» doen vervallen.

Verantwoording

Zoals hij verwoord is, drukt de zin een verkeerd causaal verband uit. De hervorming van het seksueel strafrecht was al begonnen voor de onlangs toegenomen aandacht voor verkrachtingsdrugs, en houdt vele andere aspecten in.

Nr. 14 VAN MEVROUW MASAI

(subamendement op amendement nr. 1 van de heer COURARD)

In het voorgestelde dispositief, punt 11, de woorden «gelijkheid van meisjes en jongens» vervangen door de woorden «geslachtsgelijkheid».

Verantwoording

Een non-binaire formulering verkiezen.

Nr. 15 VAN MEVROUW MASAI

(subamendement op amendement nr. 1 van de heer COURARD)

In het voorgestelde dispositief, punt 13, de woorden «rond het fenomeen van verkrachtingsdrugs» vervangen door de woorden «rond het fenomeen van weerloos makende stoffen in het nachtleven».

Verantwoording

Zich niet beperken tot verkrachtingsdrugs: iedereen weet al dat verkrachtingsdrugs verboden zijn, maar er bestaat ook een grijze zone wanneer het gaat om alcohol of «normale» drugs, vooral als het slachtoffer deze stoffen vrijwillig heeft ingenomen.

Nº 16 DE MME MASAI

(sous-amendement à l'amendement n° 1 de
M. COURARD)

Dans le dispositif proposé, remplacer le point 24 par la disposition suivante: «*24) (les drogues du viol disparaissant vite du corps), prélever très rapidement, sur les victimes de violences sexuelles qui sont ou étaient sous l'influence de substances inhibitrices, avec le consentement préalable des personnes concernées, des échantillons de salive, de sang et d'urine, afin de maximiser la probabilité d'obtenir des preuves utiles;*».

Justification

Souvent, les victimes ne savent qu'après coup si elles ont été droguées ou non, ou il existe une ambiguïté quant à savoir s'il s'agissait d'une drogue ou d'une auto-drogue. Il serait donc préférable de prélever un échantillon sur chaque victime qui est sous influence. Voir pratiques existantes dans les CPVS.

Nº 17 DE MME MASAI

(sous-amendement à l'amendement n° 1 de
M. COURARD)

Dans le dispositif proposé, supprimer le point 26.

Justification

Les plans actuels prévoient la création à terme de quatorze CPVS, ce qui est déjà hautement ambitieux. Aller plus loin actuellement en demandant la création d'antennes semble prématûr avant l'évaluation du dispositif en cours de déploiement.

Nº 18 DE MME MASAI

(sous-amendement à l'amendement n° 1 de
M. COURARD)

Dans le dispositif proposé, supprimer le point 28.

Justification

La collaboration structurelle semble effective et efficace (cf. visite). Ce n'est pas dans les CPVS que l'aide juridique est la plus nécessaire: l'audition se fait avec des personnes formées aux violences de genre. Il y a donc bien moins de risque de victimisation secondaire. Par ailleurs, il y a plus de chances

Nr. 16 VAN MEVROUW MASAI

(subamendement op amendement nr. 1 van de heer COURARD)

In het voorgestelde dispositief, punt 24 vervangen als volgt: «*24) om (aangezien verkrachtingsdrugs snel uit het lichaam verdwijnen) met voorafgaande toestemming van de betrokkenen zeer snel een speeksel-, bloed- en urinemonster af te nemen bij slachtoffers van seksueel geweld die onder invloed zijn (geweest) van weerloos makende stoffen, teneinde de kans op het vinden van nuttig bewijsmateriaal zo groot mogelijk te maken;*».

Verantwoording

Vaak weten de slachtoffers pas achteraf of ze gedrogeerd zijn of niet, of is er onduidelijkheid of het ging om drugs die door anderen werden toegediend of drugs die het slachtoffer zelf had ingenomen. Het zou daarom wenselijk zijn een monster te nemen van elk slachtoffer dat onder invloed is. Zie de bestaande praktijken in de ZSG.

Nr. 17 VAN MEVROUW MASAI

(subamendement op amendement nr. 1 van de heer. COURARD)

In het voorgestelde dispositief, punt 26 doen vervallen.

Verantwoording

Volgens de huidige plannen zullen er op termijn veertien ZSG worden opgericht, hetgeen al bijzonder ambitieus is. Op dit moment verder willen gaan door op te roepen om bijkantoren te openen lijkt voorbarig vóór de evaluatie van het systeem dat momenteel wordt uitgerold.

Nr. 18 VAN MEVROUW MASAI

(subamendement op amendement nr. 1 van de heer COURARD)

In het voorgestelde dispositief, punt 28 doen vervallen.

Verantwoording

De structurele samenwerking lijkt effectief en efficiënt te zijn (zie bezoek). Het is niet in de ZSG dat juridische bijstand het meest nodig is: het verhoor vindt plaats met mensen die getraind zijn op het gebied van gendergeweld. Het risico van secundaire victimisatie is dan ook veel kleiner. Bovendien

de récolter des preuves en passant par un CPVS, donc la procédure judiciaire en sera d'autant facilitée.

France MASAI.

**N° 19 DE MME AMPE ET M. DAEMS
(sous-amendement à l'amendement n° 1 de
M. COURARD)**

Dans le dispositif proposé, ajouter un point 58 (nouveau) rédigé comme suit:

«58) prévoir la possibilité pour les victimes de violences sexuelles de déposer plainte auprès de la police sous le couvert de l'anonymat, par le biais d'un point de contact numérique composé d'un site web et d'une application, afin de faciliter le signalement de ces graves délits.»

Justification

Les auteurs du présent amendement espèrent que l'instauration d'un point de contact numérique anonyme fera en sorte que le chiffre noir, c'est-à-dire les délits qui ne sont actuellement pas rapportés, finira par être connu. Il convient de prévoir un point de contact le plus accessible possible, susceptible d'accroître la propension à déclarer les faits.

Une proposition similaire a déjà été formulée dans le cadre de la proposition de résolution visant à instaurer la possibilité de déposer une plainte sous le couvert de l'anonymat en cas de violence homophobe (doc. Sénat n° 7-161/6), adoptée à l'unanimité. Des dynamiques reposant sur les ressorts de la honte peuvent en l'occurrence jouer un rôle déterminant dans la décision de ne pas déclarer les faits, comme c'est parfois le cas également chez les victimes de faits commis à l'aide de substances inhibitrices.

Il existe dès lors un décalage entre le nombre de déclarations officielles et le nombre réel de faits commis, si bien que les pouvoirs publics ne peuvent pas se faire une idée précise de l'ampleur des délits en question.

Les auteurs font référence à cet égard à une initiative des Pays-Bas, qui ont introduit à l'échelle nationale la possibilité de signaler des violences homophobes sous le couvert de l'anonymat, après une phase d'expérimentation concluante menée dans les régions d'Amsterdam-Amstelland et de Gelderland-Sud. La mise en place d'un point de contact anonyme facilite la tâche aux victimes et accroît leur propension à déposer plainte. Il en va de même pour les victimes d'actes commis à l'aide de substances inhibitrices.

is er een grotere kans om bewijsmateriaal te verzamelen via een ZSG, waardoor de gerechtelijke procedure gemakkelijker zal verlopen.

**Nr. 19 VAN MEVROUW AMPE EN DE HEER DAEMS
(subamendement op amendement nr. 1 van de heer COURARD)**

In het voorgestelde dispositief, een nieuwe punt 58 toevoegen, luidende:

«58) de mogelijkheid voor de slachtoffers van seksueel geweld te voorzien om anoniem klacht te kunnen indienen bij de politie via een digitaal meldpunt dat bestaat uit een website en een app en dit teneinde de aangiftevertrouwelijkheid te verlagen van deze ernstige misdrijven.»

Verantwoording

Mede door een anoniem digitaal meldpunt in te voeren hopen we dat het zogenaamde «*dark number*», oftewel niet-gerapporteerde delicten, wél aan het licht komen. Er moet een zo laagdrempelig mogelijk meldpunt zijn om de aangiftebereidheid te kunnen verhogen.

Een dergelijk voorstel werd reeds gedaan met het voorstel van resolutie betreffende het invoeren van de anonieme klacht in geval van homofoob geweld (doc. Senaat nr. 7-161/6) dat unanimi werd goedgekeurd. Soortgelijke schaamtedynamieken spelen in sommige gevallen ook hier een doorslaggevende rol om niet te rapporteren, net zoals dit soms het geval is bij slachtoffers van weerloos makende stoffen.

Er gaapt dan ook een kloof tussen het aantal officiële aangiften en het reële aantal feiten. Hierdoor heeft de overheid geen duidelijk beeld over de omvang van deze misdrijven.

We verwijzen in deze context naar Nederland waar het anoniem melden van homofoob geweld landelijk is ingevoerd na een succesvolle experimentefase in de regio's Amsterdam-Amstelland en Gelderland-Zuid. Met de inzet van een anoniem meldpunt worden de slachtoffers beter gefaciliteerd en is de bereidheid hoger om klacht in te dienen. Hetzelfde geldt voor slachtoffers van weerloos makende stoffen.

Le signalement anonyme permet donc d'attirer plus rapidement l'attention des services de police sur les faits commis. Les zones problématiques peuvent ainsi être identifiées et des interventions ciblées pourront être menées.

Door het anoniem melden worden de politiediensten aldus sneller geattendeerd op deze feiten en kunnen probleemzones aldus in kaart worden gebracht en kan men gericht optreden.

Els AMPE.
Rik DAEMS.